

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ  
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ  
КУ «МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ»  
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД № 11  
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА ДИДАКТИЧНА ГРА

# «ГЕЛЕВА ІГРОТЕКА»

номінація – «Дидактичні ігри»

Горова Віта Володимирівна  
завідувач  
телефон: 096 355 52 25

Пляцок Анна Олексіївна  
вихователь-методист  
телефон: 067 277 44 86

м. Вінниця  
2017

Автори:

**Горова Віта Володимирівна**, завідувач комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №11 Вінницької міської ради»;

**Пляцок Анна Олексіївна**, вихователь-методист комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №11 Вінницької міської ради».

**Горова В.В., Пляцок А.О.** «Гелева ігротека». Дидактична гра / В.В.Горова, А.О.Пляцок. – Вінниця: КУ «ММК», 2017, 23с.

Рецензенти:

Андрусик Т.Б., завідувач комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №10 Вінницької міської ради».

Новік С.А., завідувач комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад №2 Вінницької міської ради».

Рекомендовано педагогічною радою  
закладу «Дошкільний навчальний заклад №11 Вінницької міської ради»  
(Протокол № 1 від 29.11.2016 р.)

Багатофункціональна дидактична гра «Гелева ігротека» для дітей дошкільного віку стане в нагоді вихователям дошкільних навчальних закладів, вчителям – логопедам, вчителям початкових класів, батькам під час індивідуальної та групової роботи з дітьми.

Гра містить в собі цікаві завдання, вправи, що дасть можливість дітям поглибити, закріпити, запам'ятати, використати свої знання під час практичних дій.

Рекомендовані вправи допоможуть у процесі гри цілеспрямовано розвинути зорово-моторну координацію, рухові навички, окомір, дрібні м'язи п'ястка руки та пальців.

## ЗМІСТ

Вступ.....	4
Актуальність.....	6
Мета гри.....	7
Опис гри.....	7
Методика виготовлення.....	8
Варіантигор.....	9
Використані джерела.....	23

## ВСТУП

*«Витоки здібностей і обдарування дітей — на кінчиках їх пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки — струмочки, які живлять джерело творчої думки. Іншими словами, чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина».*

*В.А. Сухомлинський*

«Рука - це інструмент всіх інструментів», сказав ще Аристотель. «Рука - це свого роду зовнішній мозок», писав Кант. «Очі бояться, а руки роблять», «взяти себе в руки», «з перших рук», «йти рука об руку», «тверда рука», «чужими руками жар загрібати», «у надійних руках», «вдарити по руках» — це тільки невелика частина фразеологізмів, в яких згадуються руки. Чи випадковою є така увага людини до своїх рук?

Ще в другому столітті китайці помітили стійкий зв'язок між розвитком дрібної моторики та розумовими здібностями людини. На їх погляд, привести в гармонію розум і тіло можна за допомогою вправ для рук і масажу пальців. Пальці рук мають нервові закінчення, вплив на які сприятливо позначається на стан організму — як окремих органів, так і на його систем.

Сучасні дослідження фізіологів підтверджують існування зв'язку між розвитком дрібної моторики руки та структур мозку. В роботах В.М. Бехтерева є висновки про те, що маніпуляції рук впливають на функціонування центральної нервової системи, розвиток мовлення. Прості рухи кінцівок допомагають зняти загальну напругу організму, а також власне з рук, розслаблюють губи, що сприяє покращенню вимови звуків, розвитку мовлення дитини.

Дослідження М.М Кольцової показали, що кожен палець руки має своє представництво у корі великих півкуль головного мозку. Початок розвитку мислення дає рука. У процесі діяльності м'язи рук виконують три основні функції: органів руху, органів пізнання, акумуляторів енергії (і для самих м'язів, і для інших

органів). Якщо дитина торкається якогось предмета, то м'язи й шкіра рук у цей час «вчать» очі й мозок бачити, сприймати дотиком, розрізняти, запам'ятовувати.

Дорослим (педагогам та батькам) важливо не упустити сприятливий період у розвитку дитини, тобто період, у якому закладаються основи майбутньої успішності дитини. Цей період – дошкільне дитинство.

Сьогодні до вступу в школу дитина має володіти не тільки достатньо високим рівнем уваги, уяви, пам'яті, мислення, мовлення, але й добре розвиненою дрібною моторикою пальців рук. Рівень розвитку дрібної моторики - один з показників інтелектуальної готовності до шкільного навчання. Недарма в багатьох школах України існують, різноманітні співбесіди, під час яких серед інших завдань дитині пропонуються завдання на визначення рівня розвитку дрібної моторики. Дитина, що має високий рівень розвитку дрібної моторики, вміє логічно мислити, в неї достатньо розвинуті пам'ять, увага, зв'язне мовлення.

Недостатній розвиток зорового сприймання, уваги та, зокрема, дрібної моторики, призводить до виникнення негативного ставлення до навчання. Саме тому робота з розвитку дрібної моторики повинна починатися задовго до вступу у школу. Педагоги дошкільних навчальних закладів мають активно використовувати ігри за участю рук і пальців, що сприятиме гармонійному розвитку тіла і розуму, підтримуватиме у належному стані мозкові системи.

Опрацювавши літературу з даного питання, вивчивши можливості використання знайомих дидактичних ігор для розв'язання даної проблеми, ми зрозуміли, що можливості дидактичних ігор для розвитку дрібної мускулатури використовуються не в повному обсязі та на часі буде створення багатофункціональної дидактичної гри «Гелева ігротека».

## АКТУАЛЬНІСТЬ

Базовий компонент дошкільної освіти та Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» орієнтує педагога на пошуки та використання різноманітних форм і методів роботи з дітьми. У Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні підкреслюється важливість і необхідність індивідуального підходу до кожної дитини, а підтримка індивідуальності визнається одним з основних моментів дошкільного виховання: тільки на її основі може здійснюватися повноцінний розвиток особистості дошкільника, розкриватимуться його особливості, унікальні здібності.

Успіх навчально – виховного процесу та ефективність засвоєння знань дитиною залежить від залучення до процесу пізнання різних органів чуття, від наочного матеріалу, який використовує вихователь. Відомо, що дітей приваблює все яскраве, помітне, забарвлене. У зв'язку з цим навчання дошкільників має бути цікавим та невимушеним, заснованим на грі та діях із предметами, картинками, картками.

Зважаючи на те, що формування сенсорної компетентності дитини є важливим завданням роботи педагога, значне місце у роботі з цього напрямку займають дидактичні ігри. Вони є найбільш оптимальним та впливовим засобом формування сенсорних здібностей.

В процесі такої роботи виникла ідея створення багатофункціональної дидактичної гри «Гелева ігротека». Використання даної гри дасть можливість урізноманітнити роботу педагога, зробити її цікавою та оригінальною.

## МЕТА ГРИ

- формування сенсорної компетентності як основи набуття реальних базових знань дитини;
- розвиток пізнавальної активності;
- розвиток психічних процесів (пам'яті, уваги, сприймання, уяви, мислення);
- розвиток інтелектуальних здібностей дитини;
- розвиток мовлення;
- розвиток, закріплення системи сенсорних еталонів та вправлення у їх використанні;
- розвиток дрібної та загальної моторики;
- розвиток просторової орієнтації;
- розвиток аналітичного сприйняття;
- формування системи уявлень про оточуючий світ;
- розвиток творчої активності;
- створення позитивного емоційного настрою.

## ОПИС ГРИ

Багатофункціональна дидактична гра «Гелева ігротека» спрямована для індивідуальної роботи або спільної діяльності педагога(дорослого) з дитиною. Завдання у грі спрямовані на розв'язання завдань освітніх ліній «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина в соціумі».

Дидактична гра є багатофункціональною та містить варіанти завдань, які допоможуть дітям закріпити, засвоїти набуті раніше знання, а також отримати нові знання в процесі практичної діяльності з предметами, картинками, розміщеними у папці (торбинці) з гелем. Гру можна використовувати для дітей всіх вікових груп.

Гра складається з прозорої папки із міцною застібкою, наповненою гелем, в яку покладені площинні фігури, відповідно до мети гри.

## ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ГРИ

Для виготовлення багатофункціональної дидактичної гри необхідні наступні матеріали:

- прозора папка із застібкою zip-lock (будь-якого розміру).

Варіанти: прозорі поліетиленові торбинки із застібкою zip-lock; плівка для ламінування, запаяна з усіх боків.



- гель для волосся (можливо використовувати гелі різного кольору);



- картки – малюнки із завданнями, які використовуються як задній фон;
- площинні пластикові геометричні фігури, лічильні палички, цифри, кольорові гудзики, фігурки птахів, тварин, рослин, розрізні картинки тощо.

Папку із міцною застібкою наповнюють гелем та кладують всередину фігури відповідно до мети гри.



## ВАРІАНТИ ІГОР

### Гра «Лабіринт»

**Мета:** закріплювати вміння аналізувати, діяти за вказівкою дорослого, розвивати увагу, мислення, окомір, координацію рухів, виховувати цілеспрямованість.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, картонний фон-лабіринт.

#### Ігровезавдання.

Дитині пропонується провести пальчиком по лабіринту і знайти вихід. «Йти», тобто вести палець, бажано посередині стежки, не порушуючи її межі.

#### Особливості застосування в різних вікових групах.

Відповідно до віку дітей завдання ускладнюється.



## Гра «Склади з частин»

**Мета:** формувати цілісний образ предмета складаючи ціле з частин закріплювати форму, величину, просторове розміщення предметів; розвивати цілісне сприймання, розвивати зорово-моторну координацію.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено предметні картинки або геометричні фігури, розрізані на кілька частин.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується скласти зображення з частин.

### Особливості застосування в різних вікових групах:

I мол. група – зображення складається з двох частин;

II мол. група – зображення складається з двох-чотирьох частин;

Середня група – зображення складається з чотирьох-шести частин;

Старша група - зображення складається з шести-восьми частин.





## Гра «Знайди тінь»

**Мета:** вправляти в умінні впізнавати предмети в силуетному зображенні з поясненням ознак, за якими впізнали той чи інший предмет; вчити співвідносити контурні та силуетні зображення; опанувати прийом накладання одного зображення на інше, розвивати зорово-моторну координацію, прослідковуючи функцію очей, виховувати бажання доводити розпочату справу до кінця.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено площинні зображення тварин, іграшок, посуду тощо; тло із зображенням тіні.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується знайти та накласти фігуру на відповідну тінь.

### Особливості застосування в різних вікових групах:

I мол. група – пропонується знайти тіні двох фігур;

II мол. група – пропонується знайти тіні двох-чотирьох фігур;

Середня група – пропонується знайти тіні з чотирьох-шести фігур;

Старша група - пропонується знайти тіні шести-восьми фігур або знайти тінь зображення із кількох схожих.



## Гра «Розклади гудзики»

**Мета:** закріпити вміння розрізняти контрастні за величиною та кольором предмети, добирати та накладати його відповідно до зображення, розвивати увагу, мислення, розвивати координацію рухів, виховувати наполегливість.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено гудзики різного кольору та розміру, картонне тло з різними зображеннями.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується підібрати та розкласти на місця гудзики потрібного розміру та кольору.

### Особливості застосування в різних вікових групах:

I мол. група – пропонується розкласти на місця два-чотири гудзики ;

II мол. група – пропонується розкласти на чотири-шість гудзиків;

Середня група – пропонується розкласти на місця шість - вісім гудзиків;

Старша група - пропонується розкласти на місця вісім-десять гудзиків.





## Гра «Підбери вкладку»

**Мета:** закріплювати вміння дітей підбирати та розкладати вкладки відповідно до зображення у відповідні місця, розвивати увагу, пам'ять, зорове сприйняття, координацію рухів, виховувати бажання доводити розпочату справу до кінця.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено площинні зображення частини зображення, тло із відсутніми частинами.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується знайти та накласти на зображення відсутню частину.

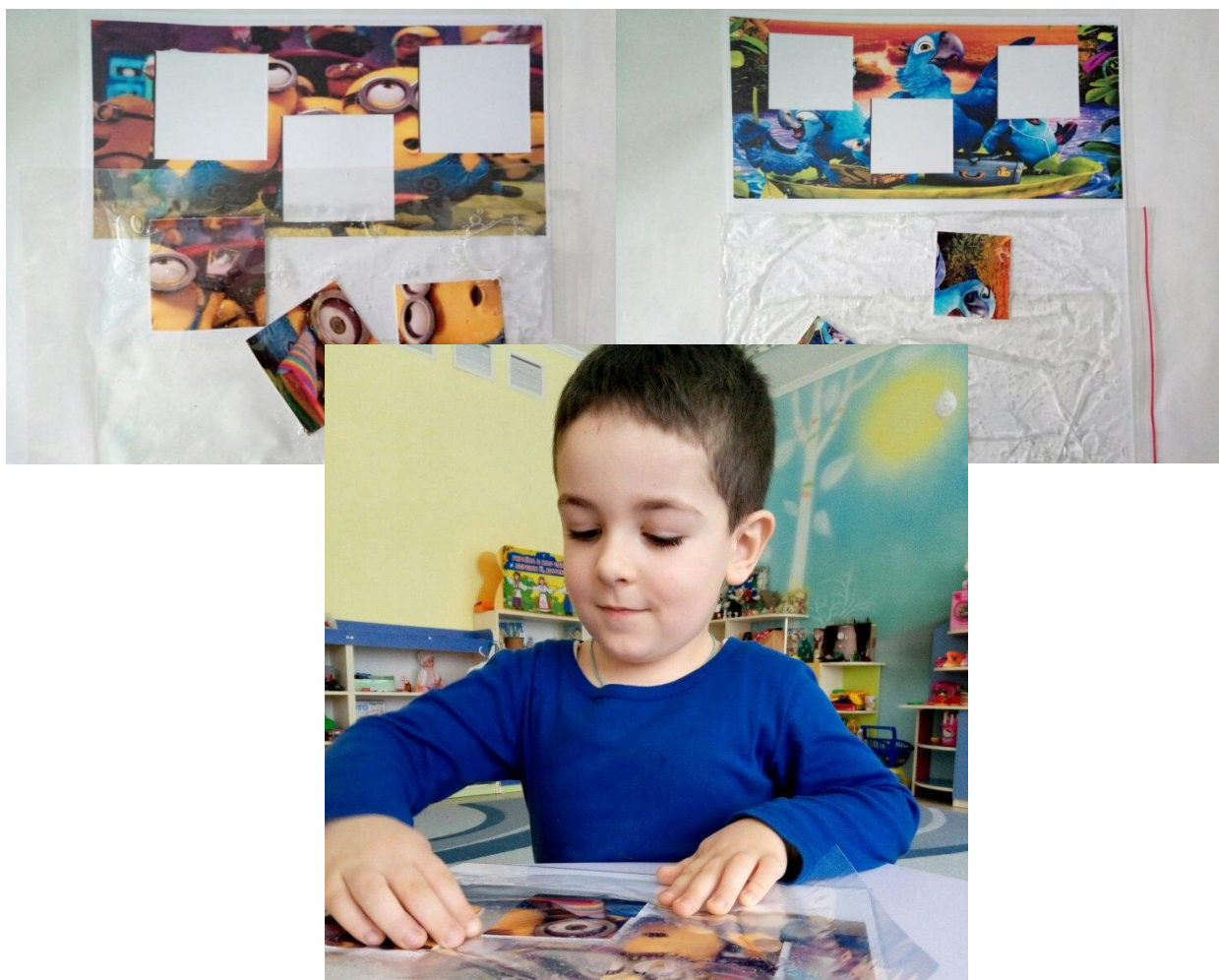
### Особливості застосування в різних вікових групах:

I мол. група – пропонується знайти та накласти дві вкладки;

II мол. група – пропонується знайти та накласти дві-чотири вкладки;

Середня група – пропонується знайти та накласти чотири-шість вкладок фігур;

Старша група - пропонується знайти та накласти шість-вісім вкладок фігур.



## Гра «Що спочатку, а що потім»

**Мета:** розвивати розуміння причинно-наслідкових відношень дітей, сприяти розвитку логічного мислення, зорового сприйняття, уваги, координації рухів, виховувати наполегливість у роботі.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено зображення, пов'язані за змістом.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується скласти зображення у потрібному порядку.

### Особливості застосування в різних вікових групах:

II мол. група – пропонується скласти послідовність з двох-трьох зображень;

Середня група пропонується скласти послідовність з трьох-чотирьох зображень;

Старша група - пропонується скласти послідовність з чотирьох-шести зображень.



## Гра «Де чий хвіст»

**Мета:** закріплювати вміння впізнавати тварин за неповним зображенням, правильно їх називати, добирати хвіст тварині, розвивати увагу, зорове сприйняття, координації рухів, виховувати любов до природи.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено зображення хвостів тварин, картонне тло із зображенням тварин без хвостів.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується назвати тварину, описати її, знайти її хвіст та на прикласти силует хвоста до тварини.

### Особливості застосування в різних вікових групах:

II мол. група – пропонується знайти хвіст двом-трьом добре знайомим тваринам;

Середня група - пропонується знайти хвіст трьом-чотирьом тваринам;

Старша група - пропонується знайти хвіст чотирьом-шести тваринам.





## Гра «Порахуй»

**Мета:** закріплювати вміння співвідносити кількість предметів з числом, розвивати увагу, мислення, координацію рухів; виховувати інтерес до пізнавальної діяльності.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено цифри, картонне тло із зображенням тварин (іграшок, рослин тощо).

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується порахувати тварин (іграшки, рослини тощо) та викласти поряд цифру, що відповідає кількості порахованих тварин (іграшок, рослин тощо).

### Особливості застосування в різних вікових групах:

II мол. група – рахунок в межах 3;

Середня група – рахунок в межах 5;

Старша група – рахунок в межах 10.





## Гра «Склади та розв'яжи задачу»

**Мета:** закріплювати вміння складати та розв'язувати задачі, використовуючи найпростіші сюжети, розвивати увагу, пам'ять, логічне мислення, координацію рухів, виховувати інтерес до логіко-математичних вправ.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено цифри та знаки, картонне тло із зображенням сюжету задачі.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується скласти та розв'язати задачу за сюжетом. Скласти за нею цифровий приклад.



## Гра «Знайди сусідів числа»

**Мета:** удосконалювати вміння визначати наступне та попереднє число відносно заданого («сусідів числа»), закріплювати у дітей навички кількісної та порядкової лічби в прямому та зворотному напрямку, розвивати логічне та аналітичне мислення, координацію рухів, виховувати інтерес до пізнавальної та логіко-математичної діяльності, уважність.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщено цифри, картонне тло із зображенням числа.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується знайти та викласти на місце сусідів числа.





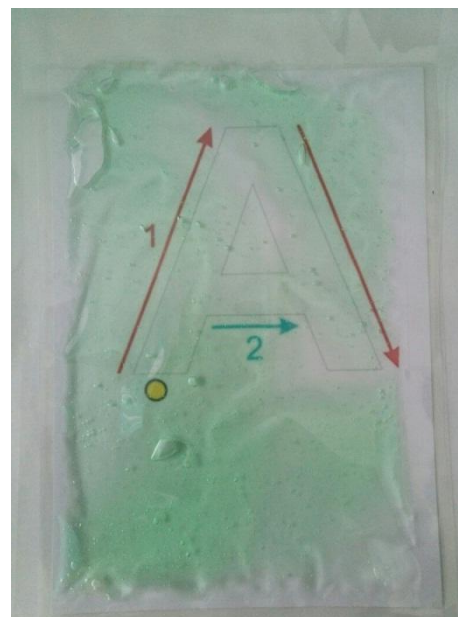
## Гра «Напиши букву»

**Мета:** удосконалювати вміння називати та писати букви; удосконалювати рухові навички, розвивати окомір, дрібні м'язи п'ястка руки, виховувати інтерес до пізнавальної діяльності.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, картонне тло із зображенням букви.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується назвати букву, намалювати її не виходячи за лінії.



## Гра «Склади букву»

**Мета:** удосконалювати вміння складати та називати букви із паличок; удосконалювати рухові навички, розвивати окомір, дрібні м'язи п'ястка руки, виховувати інтерес до пізнавальної діяльності.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розмішені палички різного розміру.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується скласти задану букву з паличок.





## Гра «Склади та прочитай склад»

**Мета:** удосконалювати вміння складати склади (слова) із заданих букв, читати його; удосконалювати початкове вміння усвідомленого читання, розвивати окомір, дрібні м'язи п'ястка руки, виховувати інтерес до пізнавальної діяльності.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, в якій розміщені букви.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується скласти та прочитати склад (слово).



## Гра «Домалюй»

**Мета:** удосконалювати навички малювання пальцем; розвивати рухові навички, розвивати окомір, дрібні м'язи п'ястка руки та пальців.

**Матеріал:** папка, наповнена гелем, картонне тло з різними зображенням.

### Ігрове завдання.

Дитині пропонується домалювати необхідні частини зображення.



## ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), МЦФЕР, освіта, 2012.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук.кер. проекту В.О. Огнев'юк. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 304с.
3. Кривоніс М.Л. Сенсорний розвиток: з досвіду роботи. 5-6(7) років./ Авт.-упоряд. М.Л.Кривоніс, О.Л. Добротій. – Х.: Видавництво «Ранок». – 2012. – 256с.
4. Мадішева О., Генденштейн Л.Енциклопедія розвиваючих ігор. Арифметичні ігри для дітей 6 – 7 років, Київ – Харків – 1999.
5. Машовець М. А., Піроженко Т. О., Коваленко О. В.Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» // Вихователь-методист, 2013, №2.
6. Методичні рекомендації до Освітня програма для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук.кер. проекту В.О. Огнев'юк. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
7. <http://logo-raduga.ru>
8. <http://vihovateli.com.ua>
9. <http://vidpoviday.com>